

Miért küldött Isten engemet hozzátok ?

(Papi beköszöntő beszéd.)

Minden ellentartás nélkül eljöttem a hivatalra ; azt kérdem azért, miért hivattatok engemet. Csel. 10, 29.

Remény és félelem, bizalom és kétség váltakozó érzelmei fogják el szívemet ez ünnepélyes, e fontos pillanatban, midőn először állok körötökben ker. hivek, e percztől fogva kedves hallgatóim! midőn először léptem e szószékre az ur' igéjének hirdetése végett, hogy ez által a köztem és köztetek való viszony végleg megköttesék. Komolyan kérdezi lelkem önmagától: vajjon van-e elég erőm megfelelni azon ti nemes bizalmatoknak, mely rövid időközzel kétszeri megválasztásomban nyilvánult? S míg ez érzelmek közepette szívem elszorul s elmém, mint tengeren a vihartól üzött hajó, cél és irány nélkül hánykodik, remegő ajkaim Jeremiás prófétával csak ez egyszerű, de jelentőségökben mély fontosságú szavakra képesek: Ah, ah uram Isten! imé nem tudok szólani: mert gyermek vagyok én!

Igen Ai. érzem a teher súlyát, mely mint papnak, vállaimra nehezedik ; érzem a nagy felelősséget, látom az akadályokat, melyek utamban vannak, a küzdőtért, melyen harcolnom, a nehézségeket, melyekkel szembe szállanom kell; s midőn ezeknek látása csaknem visszariasztani akarna, fülembé hangzanak az urnak prófétájához intézett eme biztató szavai: ne mond ezt: gyermek vagyok én, hanem valamire küldlek téged, elmenj; mert veled vagyok én, hogy megoltalmazalak.

E biztató, ez isteni ígélet lecsillapítá keblemben az aggodalmakat s a kétely sötét boruját eloszlatván, reményt nyújtott, mely kisíró, szövétnekem legyen. És én Ai. e reménysugárt követtem, midőn elhagytam érettetek, meghívástokra a helyet, hol ifjukorom szép napjai, a derűben és boruban egyaránt oly kedvesek, ez ideig folytak; elhagytam a baráti kört, melylyel örömem és

fájdalmam, haladásom és igyekezetem mindig közös volt s melynek közepette oly boldog valék! . . . Elhagytam ifju munkásságim eddigi terét, hogy itt a ti körötökben az adott uj téren tovább haladjak ama nagy czél — a tökélesedés czéjja felé!

Igen Ai.! én engedtem hívástoknak, eljöttem minden ellentartás nélkül a hivatalra; azonban mint Péter apostol a czézáriai századostól, azt kérdem én is tőletek a szent leczke szavaival: miért hivattatok engemet?

Miért hivattatok engemet? e kérdésre Ai. a dolog természete szerint nektek kellene felelnetek; de mint Kornélius és környezete az apostol fennebbi kérdésére, úgy ti is, hiszem, csak ezt felelitek: mi mindnyájan az Isten előtt állunk mostan, hogy meghallgassuk mindazokat, melyeket Isten nekéd mondott. Sietek tehát tudomástokra hozni, miket mondott Isten nekem, vagy más szóval: miért küldött Isten engemet hozzátok? Mig e kérdésre Isten segedelmével megfelelhetek, kérlek Ai. kisérjetez becses figyelmetekkel.

Hozzátok küldött Isten először azért, hogy hirdessem köztetek az igét, vagyis, hogy az ő akaratanak hirnöke legyek. A mily szép és nemes, épp annyira nehéz e küldetés. S ha valakinek állása a társadalomban nehéz, úgy a papé egyike azoknak; s ezek közt is különösen azé, a ki az igét meghamisítatlanul szólja és hirdeti minden időben s mindeneknek. Mert fájdalom, emberi természetünknek lényeges hibája, hogy az igazságtól, a helyett, hogy azt egész erővel szívünkhez szoritnók, irtozunk, s azokat, kik igazat szólnak, s a hibákat, tévedéseket nem nézik el, nem szépitik, hanem kiméletlenül folleplezik, sőt, ha a körülmények úgy kívánják, megdorgálni is készek, rendesen ellenségünknek, roszakarónknak tartjuk. S e tekintetben vajmi kényes a papnak helyzete! Mert mig az irás így int: prédikáljad az igét, rajta légy mind alkalmas, mind alkalmatlan időben, feddődjél, dorgálódjál, intsed a hallgatókat, addig a világ és az emberek azt kívánják, hogy hagyjuk el őket s ne elegyedjünk dolgaikba. Vagy nem úgy van-e Ai.! hogy akárhány ekklezsiában a pap és hivei között meghasonlás és ellenségeskedés van csak azért, mert a pap hivatalához hiven valamely elharapózott hibát orvosolni akarván, kötelessége szerint megróttá? Nincsen-e akárhány ember csaknem minden gyülekezetben, hogy ezért haragot táplálván szivében, Istennek is ellenségivé lesz, s mert papjára haragszik,

nem járja a templomot, nem veszen urvacsorát?! Szánalmas helyzet, keserü tapasztalat, de úgy van. Ezek teszik aztán a papi pályát, mely pedig a nélkül is eléggé göröngyös, tövisessé s ezek lan- kasztják meg, mint a déli nap égető hevé a virágot, a legtöbb papban a hivatali buzgalmat és lelkesültséget. Ne csodálkozzatok hát Ai.. ha az újabb időben oly kevesen vágyakoznak az erkölcsileg és anyagilag egyaránt oly kevésbé kecsegtető papi pályára!!

Pedig mondjátok meg, á kertész, ha a korhadt, száraz ágat s fattyu hajtást le nem vagdalja, ha fát nem tisztogatja; a földmivelő, ha nem miveli földjét gondosan s az ártalmas növényeket, töviset, burjánt ki nem irtja: vajjon helyesen járt-e el kötelességében? vajjon nem azt mondják-e róluk, hogy hanyagok, vagy nem értik teendőjüket? S ti is Ai., a kik a földmivelést és kertészetet egy- aránt folytatjátok, nem teszték-e meg mindent, a mit szükségesnek láttok: irtván, gyomlálván a körülmények szerint?

És látjátok, mint a hanyág kertész és földmivelő, éppen úgy kárhóztatásra méltó a pap s nyilván van az irás szerint Istennek haragja ellene, ha mind alkalmas, mind alkalmatlan időben nem hirdeti az ígét; ha nem szólja az urnak akaratját, hanem az igazságot fogva tartja s a lelki vakság, babona, tévhit sűrű ködében engedi tévelyegni hiveit.

Szintén akkor sem lehet helyeselnünk a pap eljárását, ha ő az igehirdetés ürügye alatt magán czéljait igyekszik előmozdítani, s Isten akaratját nem minden hívők épületére, hanem saját maga, vagy egyes kiválasztottak érdeke szerint prédikálja s magyarázza. Ha részrehajlásból, boszúból, ellenséges indulatból beszél ott, hol szeretetet s szeretettel kellene szólania. Mert a papnak felednie soha sem szabad, hogy ő a szeretet mesterének tanítványa s kö- vetője, ki a bűnösök, publikánusok iránt sem vala tulszigoru, s ha hibáikat nem is nézte el, de mégis szeliden, a nemes harag hang- ján dolgozta őket! És ha ezek fogyatkozásai iránt elnéző nem volt, hasonlóan cselekedett a nép előtt érdemök felett kiváló tiszteletben lévő farizeusok- és írásmagyarázókéval is. Jaj nektek, így szól ő akárhányszor, képmutató írástudók és farizeusok!! Nem tekintette, ki minő rangot és társadalmi állást foglal el, miu- tán a hiba mindenütt hiba, avval a különbséggel, hogy valamint a fa, annál nagyobb árnyékot terjeszt maga körül, minél magasabb, s minél emelkedettebb helyen áll: úgy az ember is, minél kiemelke- dettebb mások felett akár születési-, akár hivatali állásánál fogva,

hibája, tévedése annál károsabb befolyású s annál menthetlenebb. Ez elvet és nézetet szem előtt kell tartania a papnak is mindig, ha azt akarja, hogy az ige, melyet hirdet, jó termőföldre találjon. Így, ha a hibát, sőt, mi több, a vétket senkiben nem kiméli, mindazáltal nem személyeskedik, végre is az igazság napfénye előtt elhomályosulnak minden egyéb érdekek s az igazságnak győznie kell, az igazság győzni fog.

És ugyan mondjátok meg Ai. nincsen-e szüksége az emberi társaságnak ilyen a hibákat és tévedéseket figyelemmel kíséző egyénekre? nincsen-e szükség ilyenemű őrállókra? Hiszen magunkban a hibákat, a bennünk lévő önszeretetnél fogva ritkán vagy soha sem fedezzük fel. Sokkal inkább meglátjuk azokat másokban, s éppen mint az orvos a kórjelekből a bekövetkezendő testi betegségre képes rámutatni, s ennél fogva kötelessége arra az érdeklettetet figyelmeztetni: azonképpen a papnak is, észrevévén a hibákat, észre kell vésztetni másokkal is, hogy a bekövetkezendő bajnak ideje-korán eleje vétessék. S ha ez már bekövetkezett volna véletlenül, valamint az orvos van hivatva gyógyítani, ugy kell javitnia hibeit a papnak is.

E javítás egyik főszköze az igehirdetés. Mint világító torony a sötét, zivataros éjben eltévedt hajóst biztos menhelyre vezérli: ugy az urnak igéje, Jézus tudománya is, mely lélek és élet, az erény útjáról eltérőknek szövétnekül szolgál, s a ki azt a töredelmes szív bűnbánatával keresi és hallgatja, benne vigaszt, megnyugvást, menedéket talál. Mert nincs oly helyzet vagy lelki állapot, nincs oly körülmény, melyben az úr igéjére szükség ne lenne, s mely azt nélkülözhetné; s én éppen ebben találok második okát hozzátok küldetésemnek, hogy ezen, az igehirdetésből eredő szükség kielégítésére is utat mutassak; vagy

Hozzátok küldött Isten másodszer: hogy legeltessem az ő lelki nyáját, s legyek annak vezére. Nem kevesebb fontos és nehéz feladata a papnak a lelki pásztorkodás, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi és mily különböző szükségek kielégítéséről kell gondoskodnia, s hogy az igények és várankozások, melyek a papra irányulnak, mily sokfélék; mert miként a pásztor nyájának: úgy a pap gyülekezetének mindene. Nincs és nem is lehet a társadalomban fontosabb állás, mint a papé. Ha kisedet születik, a keresztség által a pap avatja be a keresztyen gyülekezetbe; midőn a gyermek már hitéről vallást tehet, a hitben megerősítés,

confirmatio útján ő vezeti a szeretet vendégségéhez; majd ha vágyat érez egy rokonérzésű szívnek megnyeréséhez, mivel élete örömét és fájdalmát megosztva, az élet tövises útját virágossá vagy legalább járhatóvá tegye, ismét ott van a pap, ki a szerető sziveket összeköti s áldást kér az egek urától, a szeretet Istenélől a szent szövetségre; s utoljára, az élet terheinek hordozása erönket végképp kimerítvén, midőn egyikhez korán, másához későbban bekopogtat az enyészet angyala s a kikerülhetlen adót, a halált le kell fizetnünk, ott áll a pap koporsónk mellett, hogy meghidegült ajkaink végképp becsukodván, végbúcsunkat tőlünk elmaradott szereteteinknek elmondja, s ama nagy és hosszú útra elkísérjen. Szóval Ai. az örömben és bánat óráiban egyaránt a pap élete hiveivel össze van forrva s az apostol emez intése: sirjatok a sirókkal, örüljétek az örülőkkel, senkinek anynyira nem szól, mint a papnak.

Szenved-e valaki tiköztetek? imádkozzék, mond az apostol. Nehéz napok borulnak életedre kedves atyámfia, boldog házi köröd menyországát feldulta a szerencsétlenség s életed fájának gyökerén. emésztő bánat férgei pusztítanak. Oh ne essél kétségbe, a hit fáklýáját ne engedd kialunni kebledben, bizzál bölcs és jó atyádban, az Istenben, ki hitedet szenvedés által tette próbára. Ő a boru után ismét derüt bocsát élted egére, a szomorúság napjai után ismét megvigasztal; így biztat hű pásztorod a pap, ki sorsodnak osztályosa s így legeltet az evangelium mezéjén.

Öröme van-e valakinek? énekléssel dicsérje az Istent, folytatja az apostol tovább. Az öröm árja Ai. a gátját elszagató vizár gyanánt szokott elragadni rendesen és soha olyan hamar s olyan könnyen nem feledkezik el senki Istenről s az ő velünk éreztetett jóságáról, mint a boldogság ölén, midőn legtöbb hálával s elismeréssel kellene adoznunk az elvesztett jókért. Úgy tesszünk, mint a hálátlan gyermekek, kik szüleiket akkor veszik legkevesebbe, midőn ezek érettök a legtöbbet futnak-fáradnak s irántok való szeretetöknek legnyilvánvalóbb jeleit adják. Nemde Ai. ti magatok is roszaknak tartjátok az ily gyermekeket, kik a jóért rosszal fizetnek? s méltán is. És, midőn ezt teszitek, önmagatokra mondottátok ki az ítéletet, s ekkor hozzátok fordul a gondos pap az apostol intó kérdésével: öröme van-e valakinek? énekléssel dicsérje az Istent.

Hitünk fejedelme Jézus, a legnagyobb pap, úgy nyilatkozik, hogy ő ama jó pásztor, s hogy a jó pásztor életét adja az ő juhaiért.

Mindenikünk tudja, hogy ő életében e nyilatkozatának meg is felelt. Ugyanez a teendője hát ma is minden papnak, ki nyájának hű öre, lelkiismeretes fölvyázója akar lenni. Nem egyéni érdek s nyereszkedési vágy kösse a papot nyájához; mert akkor nem az úr szolgálja ő, hanem a világnak, ki mindent csak anynyira becsül, a menyinyit érte adnak, sőt magát is kész a többet igérőnek elárusítani! . . . s mert nem tulajdonai a juhok, látván eljönni a farkast, elhagyja a juhokat és elfut; a farkas pedig elragadozza és eloszlatja a juhokat.

E képes magyarázatban Jézus a korabeli, az önhaszonleső farizeusokat, irástudókat állítja elénk, kik a hivatalra, melyet elfoglaltak nem hivatásból, nem szívök benső indításából léptek; hanem csak azért, hogy a népet ámitva, azt maguk számára gazdagon jövedelmező tőkélül biztosithassák. Annak a népnek jólléte és boldogsága pedig soha sem foglalkoztatá csak egy perczig is, melynek ugy szólva zsirjából ők kényelmesen lakmároztak. „Nem a népnek való a tudomány,“ ez elvet vallák titokban s követék nyíltan; mert a világosságnak legcsekélyebb sugarát is elzárták attól. S hányan vannak, kik ezt ma is szeretnék gyakorolni! . . .

Azonban a világ nézete e tekintetben is, mint anynyi másban, megváltozott; ma egyesek és társulatok versenyezve munkálnak azon, hogy a felvilágosultság fénye minél általánosabb legyen s minél több csatornán terjedjen szét a tudomány.

És mert a tökéletesülés a vallás világában is szükséges; s mert a mozgalmak e téren is folynak, nekünk sem lehet kivonnunk belőle magunkat; a tudomány által napfényre hozott s elfogadott igazságok előtt hiábavaló szemet hunynunk: a haladás terére kell lépnünk mindnyájunknak; mert ellenkezőleg a kor áramlata mint hitvány iszapot elseper bennünket; s engem Isten éppen azért küldött hozzátok Ai! hogy ez irányban legeltesselek titeket, hogy a midőn az ő akaratját hirdetem köztetek, tárjam fel egyszersmind az evangelium mezejét, hogy a Jézus beszédét éhező és szomjuhozó lélek kielégítést találjon. Azért küldött hozzátok, hogy megoltsalmazalak az olyan pásztoroktól, kik más mezőkre akarnának terelni; azokra a mezőkre, hol Isten üdvözítő igéje helyett a más vallásnak iránti türelmetlenség, politikai pártoskodások, az ellenkező meggyőződésűek elleni bujtogatások, a felsőbb osztályokkal és más nemzetiségűekkel szemben való szeretetlenség üdvtelen tanai prédikáltak. És ha ezektől titeket megóvnom sikerülend, ha az

evangelium mezején kellő eledelt nyújthatok számatokra: akkor küldetésemnek eleget tettem. Akkor elmondhatom: azok közül atyám, kiket reám bizttál, egyet sem vesztettem el.

Hozzátok küldött végre harmadszor Isten azért Ai! hogy köztetek a vallás-erkölcsi életnek irányadója, ébrentartója legyek.

Társadalmi életünket s ebben az egyesek életét tekintve, itt és ott, alant és fent, mindenütt vallás iránti közönyt és az erkölcsökben való lazultságot találunk. S ha a társas élet bizalmas beszélgetéseire figyelmeztünk, akárhány s tán a legtöbb helyen hallani fogunk illetén könnyelmű, hogy ne mondjam botrányos megjegyzéseket: „mire való már ma a vallás? nem szükséges az, csak a népnek; a vallás csupán a papok találmánya“! Ilyen és hasonló tévedésekre különben csaknem minden időkor képes példát felmutatni, de oly mérvben mint korunk, tán egy sem. Pedig ha mindig és mindenütt megvetésre, sőt szájalomra voltak méltók az így vélekedők: mennyivel inkább ma, midőn az ismeretek mezeje oly széles kiterjedésűvé lett, midőn a műveltség, felvilágosultság hova-tovább mind általánosabbá válik! Én szánom az illyeket, s azt mondom idévezitőnkkel: Uram! bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek. Mert én részemről Ai! meg vagyok teljesen győződve a vallás vigasztaló, fölemelő erejéről; meg vagyok győződve, hogy bizonyos lelki szükségét semmi sem képes kielégíteni, csak a vallás; én meg vagyok győződve, hogy anynyi megnyugvást a sors változásaiban, vigaszt a kétség perczeiben s kitartást a veszélyek közepeiben sehol sem találhatni, mint a vallásban. S hogy ez valóság-gal így van, arra biznyságul mindnyájatokat föl merlek hívni.

Mert nem úgy van-e, hogy mindenki, fájdalmi és szenvedései fölötté igen megsokasodván, midőn már erőt és megnyugvást sehol e földön nem találhat, midőn emberi szó és vigaszt hatás nélkül hangzanak el: ha vallásos hittel akár itt e szent helyen, akár otthon titkos magányában Istenhez emelkedve fájdalmait elpanaszolta, keble fájdalomérzései, mint kis gyermek zokogó sirása édes anyja szelid mosolyára, lecsillapultak s ő szívében, lélekben megkönnyebbülve érezte magát súlyos terhétől? nem azt mutatja ez a mindnyájunk köztapasztalata, hogy a vallás nemcsak a népnek, de mindenkinek szükséges, s hogy a vallás nem az emberek, annál kevésbé a papok találmánya, hanem a lélek szüksége!?

De példát említek, hogy meggyőződésük annál szilárdabb, annál erősebb legyen. Valaki boldog, van szerető családja, rokonok, jó barátok sem hiányoznak a szeretet koszorujából; megáldotta Isten világi vagyonnal, de a mi legfőbb gazdagság: szíve telve nemes érzelmekkel; bárhova tekint, mindenütt mosolygó arcok köszöntik. Szóval, a mi e földön boldogságot eszközölhet, mindazzal bir. Ámde ki nem tudja, hogy a tartós öröm, zavartalan boldogság olyan virágok, melyeknek hona e föld nem lehet? Ki nem tapasztalta, hogy minden muló s örökös csak a mulandóság és fájdalom? Ezt tapasztalja meglehet éppen akkor, midőn legkevébbé várta volna a mi boldog emberünk is. Eljön egy betegség, s szívének legfőbb örömet, életének legnagyobb gyönyörüségét hű élettársát vagy szeretett gyermekét ágyba fekteti; s látnia kell, miként zárják gyászos koporsóba, hallania kell azt a bangot, mely a legirtózatosabb e földön, a göröngy miként hull szeretettje koporsójára s midőn innen haza tér, házában a megszokott vidám alakot sehol sem látja. . . . De oh ki tudna leírni egy ily veszteséget; hol a szín, mely visszaadhatná méltólag a fájdalmat, mely ilyenkor a szívre sötét felhő gyanánt nehezül?! A csapásnál csak a bánat lehet nagyobb. . . . És mit vélték Ai! hol a balzsam, a gyógyír, ily fájdalomakra másutt, mint Istenuél, mint a vallás ama vigasztaló szavaiban: jöjjetek én hozzám mindnyájan, kik elfáradtatok, én megnyugtatlak titeket! . . . Agyag nem láttatok-e akárhány ily bánattól levért embert, hogy ha reménységét Istenben helyezte s nem lankadt el az imádkozásban: a fájdalom lassanként megenyhült, a seb begyógyult.

Hozhatnék fel még számtalan példát Ai! mert az élet bőven nyújt ilyet; de ez egy is elég, úgy hiszem, állításom bebizonyítására.

Hasonló nemesítő befolyása van a vallásnak az örömeke is; mert megszenteli azokat; általában pedig az életet áthatja minden viszonyaiban. Ugyan ki tagadná, hogy az igaz vallásossággal együtt jár az erkölcsösség s hogy egyik a másiktól elválhatlan? Ki nem tudja, hogy a hol a nép vallásos, ott az erkölcsök tiszták s mindenki kerüli a bűnt, tudván, hogy tágas kapu és széles út az, mely veszedelemre viszen; olyan veszedelemre, mely az egyesek és társaságok életét, mint a lassu halállal emésztő méreg pusztítja el; mert minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledül s rabigába görbed; s ki nem tudja, hogy a hol a nép vallásos, ott a szorgalom, munkásság csodákat mivel; ott

testvéries viszonyban él ember ember-társával, s mindenki abban leli örömét, ha másnak örömet szerezhet; mert a vallásnak forrása a szeretet, a szeretet pedig minden erények éltető napja.

Engem Isten hozzátok azért küldött Ai! hogy e vallás-erkölcsi életnek irányadója, táplálója legyek s a szomjuhozónak nyujtsam az örökéletnek ama vizét, melyből a ki iszik, meg nem szomjuhozik soha.

Ezeknek teljesítésével bizott meg Isten engemet köztetek Ai! nektek pedig szintén kötelességtekké tette, hogy az elmondottakban nyujtsatok segédkezet nekem; mert a nélkül minden igyekezetem haszon nélküli munka s céltalan törekvés.

Ha ti kedves Ai! nem fogadjátok tárt kebellet a hirdetendő szent ígéket; ha a hallottak iránt lelketek nem fogékony: akkor úgy járok mint amaz evangéliumi gazda, ki magvát elhintvén, annak egy része az útra, más része a sziklára és tövis közé hullott s így semmi aratást nem lehet remélnie; mert a mi az útra hullott, eltapodták a járó-kelők; a sziklán termőföld hiányában nem kelhetett ki; a tövis közt pedig kikelvén, a tövis által elfojtva nem növekedhetett meg. Vajha nálatok ama negyedik jó földre találna az ige és teremne gyümölcsöt, némely százanyonyit, némely hatvan- és némely harminczanyonyit! Vajha az irányt, melyet elötetek kijelöltem, követnétek buzgón, valódi lelkesültséggel, hogy az Istenországa, azaz, az igazság, szeretet és béke országa települne közénk és házainkba!

És én Ai! számítok is erre; én hiszem, hogy ti ezekben az Isten akaratját s korunk kivánalmait megértve, velem együtt törekedni fogtok a nagy és nemes cél felé. E reményben örömmel szólok hozzátok s köszöntelek e szentegyház érdemes gondnoka, presbyteriuma, hű egyházfia, kik e szentegyház ügyeinek intézőivé, vezetőivé vagytok állítva ker. testvéreitek által. Oh legyen a ti munkálkodástok Istentől sikerrel koronázva s kísérje áldás lépteiteket, hogy fáradozástok által az egyház felvirágozzék s ti példánnyul szolgáljatok minden ezután következőknek.

E reményben szólok hozzád s köszöntelek kedves hivalalitásam, ki ez egyház reményteljes sarjainak, az ifju nemzedéknek hű oktatója s az úr dolgainak végzésében segédőtársam vagy. Mindketten egy célra törekszünk s az úr szőlőjének megmivélésére egyformán hivatva vagyunk. A békeség Istene, ki minden igaz ügynek

támasza, tartsa fenn köztünk az egyetértés szellemét, hogy vállvetve törekedvén s egymásnak gyámolul szolgálva, a magasztos célt, mely a hivek lelki épülése, mind inkább megközelíthessük.

Szívből köszöntelek titeket is e szentegyháznak minden rendű és rangu hivei! Ti szülők, találjatok örömet és boldogságot gyermekeitekben, kikkel Isten az ő jóvoltából megáldott. Ti fiak és leányok örvendeztetek, míg időtök van, a ti ifjúságtoknak, de az Urról soha meg ne feledkezzetek; mert ő az, ki vágyaitoknak, reményeiteknek valósulást adand. Legyetek vallásos keresztények, s járjatok az evangelium mezején szüntelen. Ti özvegyek és árvák, szűkölködők és inség gyermekei, vessétek reménységteket az Istenben, ki a benne bizókat soha el nem hagyja; ki akkor is, ha a mi rokonink s barátink vagy az egész világ elhagy is, velünk van s velünk marad.

Üdvözöllek titeket is egyen-egyen, kik bár nem vagytok ez egyház hivei, mégis minden ellentartás nélkül eljöttetek, hogy nekem, ismeretlen pályakezdőnek, jelenlétetekkel örömet szereztek. Vajha oly lelki élvezetet nyujthattam volna fáradozástokért, minőt reméltetek. Legyetek megáldva mindnyájan; s a hit, remény és szeretet hármasszövétneke ragyogjon mindig útaitokon!

És te szent hajlék, Isten háza, mely az úr tiszteletének és imádásának helyéül vagy felavatva s melyben a hívő lélek oly szelid nyugalommal szokott eltelni s oly ragaszkodólag társalog teremtójével, légy mindig a béke és szeretet hajléka! találjon benned enyhet a hánykodó szív s üdülést a bánatos lélek; orgonád legyen a hivek öszhangzó érzelmeinek tolmácsa; tornyodban a harangok legyenek a béke hirnökei; kerítésedben honoljon nyugalom; s a helység, mely körülölel, élvezze a szabadság s jólét áldásait; lakozzék a buzgóság lelke a hivekben, kik küszöbösen be és ki járnak s kísérje szerencse nemes törekvéseiket!

Ur Isten, édes atyám! kinek ez órában szolgálatába állottam, szenteld és segéld meg igyekezetemet, hogy mindenkor és minden időben a te akaratomnak legyek hirdetője, hogy a te tiszteletedtől és félelmedtől semmi el ne szakaszson. Légy oltalmam és paizsom a kísértésekkel szemben; kísérd örökös szemekkel lépteimet s az élet szélvésztes tengerére biztos reménnyel, a te neveddel kiindult hajómat vezérelj csendes kikötőbe, hogy a hivatalt, melyre oly készséggel, de a te neved segítségével hívásával léptem, hiven tölthessem bé. Ámen.

Ü r m ö s i K á l m á n.